

УДК 347.9
DOI: 10.31733/2078-3566-2023-3-312-318

Олег СОЛОХА[©]

аспірант

(Науково-дослідний інститут приватного права
і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака
НАПрН України, м. Київ, Україна)

ПРОБЛЕМИ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ АБО БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ТА ОСІБ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ УХВАЛ СУДУ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ: ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ

У статті висвітлено проблемні питання оскарження рішень, дій або бездіяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання ухвал суду у цивільних справах. На підставі системного аналізу положень цивільно-процесуального та виконавчого законодавства, зроблено висновки про існування окремих проблем правового рулювання процедури оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців. Запропоновано відповідні зміни до ч. 1–3 та ч. 5 ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження», які спрямовані на досягнення більш чіткої детермінації процедур оскарження дій або бездіяльності виконавців, і більш повної реалізації сторонами виконавчого провадження своїх прав та законних інтересів.

Ключові слова: ухвала суду, виконавче провадження, державний виконавець, приватний виконавець, судові рішення.

Постановка проблеми. Право на оскарження в процесі виконання ухвал в цивільній справі, як і будь-яких інших ухвал, прямо впливає зі змісту Конституції України, оскільки є невід’ємним елементом в структурі права на захист.

Відповідно до ст. 55 Конституції України «кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань» [1]. Оскарження в суді є лише одним із проявів права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів та осіб, які виконують ухвали цивільного суду в примусовому порядку. Логіка ст. 55 Конституції України в частині можливості користуватися всіма незабороненими способами та засобами захисту прав свідчить про те, що оскарження можливо і в інший спосіб.

Відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про виконавче провадження» однією із засад його здійснення є гарантія «забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців» [2]. Ця норма є цілком конкретною та імперативною, а отже, передбачає законодавчо встановлений порядок оскарження таких дій чи бездіяльності. Держава однаково гарантує можливість оскарження дій чи бездіяльності як для державного, так і для приватного виконавця, але вочевидь, що процедури такого оскарження мають суттєві відмінності, а сторони виконавчого провадження отримують розширені можливості для оскарження дій державного виконавця, і цей дисбаланс правового статусу державного та приватного виконавців законодавець не усуває.

Подібна ситуація створює потенційні ризики, оскільки інститут приватних виконавців нині має досить неоднозначні оцінки. Клієнтоорієнтованість і персональна зацікавленість у досягненні бажаного для стягувача результату, як правило, є каталізатором активності і гнучкості приватних виконавців у вчиненні виконавчих дій. Водночас ці ж фактори інколи є причиною порушень вимог закону.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питання оскарження рішень, дій або бездіяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень були предметом дослідження таких вчених, як С. Фурса, О. Верба-Сидор, І. Мельник, С. Щербак, І. Андронов, А. Автрогов тощо. Проте

© О. Солоха, 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0002-4136-6829>

oleg19832208@gmail.com

процесуальна реформа 2017 року і реформа виконавчого провадження актуалізують необхідність переосмислення чинного законодавства щодо оскарження рішень виконавців та практики його застосування.

Метою статті є визначення проблем оскарження рішень, дій або бездіяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання ухвал суду у цивільних справах та розробка відповідних законодавчих пропозицій їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Частиною 2 ст. 4 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» встановлено, що державний виконавець та приватний виконавець повинні здійснювати свою професійну діяльність сумлінно, не розголошувати в будь-який спосіб професійну таємницю, поважати інтереси стягувачів, боржників, третіх осіб, не принижувати їхню гідність [3]. Отже, можливість оскарження дій або бездіяльності державних виконавців є гарантією прав фізичних і юридичних осіб у виконавчому провадженні. Рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби щодо виконання ухвали в цивільних справах, відповідно до ст. 447 ЦПК України, можуть бути оскаржені сторонами виконавчого провадження до суду, який видав виконавчий документ, а іншими учасниками виконавчого провадження та особами, які залучаються до проведення виконавчих дій, – до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом [4].

Отже, законодавець визначає дві моделі оскарження дій чи бездіяльності виконавців: адміністративну та судову.

Системний аналіз положень законодавства визначає наявність трьох можливих незалежних процедур оскарження рішень, дій або бездіяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання ухвал, які є в межах двох моделей – адміністративної та судової:

– в межах судової моделі – оскарження в порядку ст. 447–453 ЦПК України;

– в межах адміністративної:

а) оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців в адміністративному суді в порядку КАС України, як актів органів державної влади (судово-адміністративний порядок);

б) направлення скарг безпосередньому керівництву органів ДВС, в яких працюють виконавці, що здійснюють примусове виконання судових ухвал, а також керівництву органів в системі ДВС України вищого рівня (адміністративно-управлінський порядок).

Аналізуючи судову модель та адміністративно-управлінський порядок в межах адміністративної моделі оскарження рішень, дій або бездіяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання ухвал у цивільних справах, доцільно звернути увагу насамперед на лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 28.01.2013 № 24-152/0/4-13 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення у цивільній справі», яким визначається, що «юрисдикційність розгляду скарг на рішення, дії та бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи ДВС залежить від спеціалізації суду, який ухвалив рішення, що підлягає примусовому виконанню органами ДВС. У разі звернення особи зі скаргою на рішення, дію або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи ДВС під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до ЦПК України, така скарга підлягає розгляду судом згідно з ЦПК України, оскільки суд з-поміж іншого виконує функцію контролю за обов'язковістю та повнотою виконання судового рішення» [5].

Отже, оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців є елементом судового контролю, а отже, розгляд таких скарг в судовому порядку повинен насамперед спиратися на принципи організації наглядової функції судів, що означає обмеженість суб'єктного складу подання таких скарг.

Проте відповідно до ч. 1 ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження» «рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до суду, який видав виконавчий документ, у порядку, передбаченому законом» [2]. Вважаємо це формулювання занадто обмеженим та неповним з погляду місця вказаної норми в ЦПК України – процесуальному законодавстві

– і водночас занадто неконкретним з погляду законодавства України про виконавче провадження. Така позиція пояснюється:

– по-перше, виконуючи функцію контролю за повнотою та обов'язковістю виконання судового рішення, суди загальної юрисдикції не можуть не брати до уваги порушення законодавства про виконавче провадження, що можуть бути в діяльності приватних виконавців. Ми розуміємо, що суд обмежується законодавцем у впливі на приватних виконавців через їх особливий статус, натомість розширюючи суб'єктний склад органів контролю за діяльністю державних виконавців, як посадових осіб органів державної влади;

– по-друге, якщо йдеться про примусове виконання судового рішення в порядку виконавчого провадження, то незрозумілим є право будь-яких інших осіб, крім сторін виконавчого провадження, впливати на діяльність виконавців шляхом оскарження їх дій. Таке розширення суб'єктного складу сприяє лише затягуванню процесу примусового виконання судових рішень.

Отже, ми пропонуємо наділити правом на оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців як державних, так і приватних, а також посадових осіб органів ДВС України виключно сторін виконавчого провадження. Більше того, ми пропонуємо суттєво розширити можливості сторонам виконавчого провадження оскаржувати діяльність приватних виконавців. Треба звернути увагу, що ЦПК України ухвалено до того, як було запроваджено інститут приватних виконавців. Але діяльність останніх на цей час продемонструвала наявність великої кількості системних порушень законодавства про виконавче провадження приватними виконавцями в частині недотримання балансу прав та інтересів сторін виконавчого провадження.

Що ж до власне рішень та дій, які підлягають оскарженню, то ч. 2 ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження» зазначено, що «рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), у тому числі постанов державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанов приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів, можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом» [2]. Системний аналіз цієї норми також свідчить про її обмеженість та неповноту правового регулювання, з огляду на таке:

– по-перше, ця норма стосується виключно державних виконавців та посадових осіб органів системи ДВС України. Про це вже зазначалося вище, що за умови такого підходу законодавця, коли рішення та дії приватних виконавців залишаються поза юрисдикцією адміністративних судів, вбачається за доцільне розширити можливості для оскарження їх діяльності через суди, які виносили рішення, що підлягають примусовому виконанню. Але при цьому ми наполягаємо на позиції законодавця про неможливість оскарження саме в судах адміністративної юрисдикції рішень приватних виконавців, оскільки вони не є суб'єктами державно-владних відносин на відміну від державних виконавців;

– по-друге, перелік постанов, які підлягають оскарженню в адміністративному суді, повинен бути вичерпний, що суттєво підвищить ефективність судового розгляду таких скарг, а також мінімізує випадки зловживання сторонами виконавчого провадження своїми правами, особливо в частині виконання ухвал у цивільних справах, які не є остаточними рішеннями по справі, а спрямовуються на забезпечення всебічності її розгляду;

– по-третє, вказуючи на можливість оскарження рішень посадових осіб органів ДВС України, законодавець не зазначає, однак, що це за рішення, а в такому загальному формулюванні, яке зазначене в ч. 2 ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження», вбачається суто формальне дублювання положень КАС України, відповідно до якого рішення посадових осіб органів державної влади підлягають оскарженню в порядку адміністративного судочинства. Очевидно, йдеться про рішення, що ухвалюються начальниками органів ДВС чи керівниками вищих органів в системі ДВС України щодо виправлення помилок чи порушень законодавства в межах конкретного виконавчого провадження, але нами в подальшому буде доведена позиція щодо того, що недоцільно втручатися будь-якій іншій особі, крім державного виконавця, в процес примусового виконання судового рішення, в тому числі ухвали, у цивільних справах.

Зважаючи на викладене вище, ми пропонуємо включити в положення ч. 2 ст. 74

Закону України «Про виконавче провадження» вичерпний перелік постанов державного виконавця, які підлягають оскарженню в порядку адміністративного судочинства, а саме постанови: про відкриття виконавчого провадження за виконавчим документом (крім судового рішення); про прийняття до виконання виконавчого документа (крім судового рішення); про стягнення виконавчого збору; про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів; накладення/зняття арешту на майно (кошти); про відстрочення або розстрочення виконання рішення (крім судового рішення); про звернення стягнення на майно боржника; про передачу майна стягувачу в рахунок погашення боргу; про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві керування транспортними засобами; про звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника; про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України; про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю; про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві полювання; про зупинення вчинення виконавчих дій за виконавчим документом (крім судового рішення); про зупинення/продовження виконавчого провадження за виконавчим документом (крім судового рішення); про закінчення виконавчого провадження за виконавчим документом (крім судового рішення).

Ми вважаємо, що зазначений перелік є вичерпний з урахуванням тих умов, які визначаються окремо та виключно для рішень, що підлягають примусовому виконанню, але виносилися не в судовому порядку.

Суттєвим недоліком законодавчого регулювання процедури оскарження рішень, дій або бездіяльності саме державних виконавців та посадових осіб органів державної виконавчої служби ми вважаємо наділення начальника відділу ДВС України, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець та керівника вищого органу ДВС України правом самостійно виносити постанови та ухвалювати рішення в межах виконавчого провадження, яке ними не здійснюється. Це право прямо передбачене ч. 3 ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження» [2]. Логіка законодавця виходить із того, що оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, яке відбувається в адміністративно-управлінському порядку, передбачає комплекс заходів, природа яких походить із державно-управлінського характеру відносин всередині органів ДВС України, де державні виконавці є посадовими особами, що перебувають на певній ланці ієрархії органів державної влади. Це дає право їх безпосередньому керівництву втручатися в їх діяльність з метою прямого усунення порушень законодавства.

Така логіка притаманна для всіх випадків оскарження процесу виконання посадових обов'язків всіх без винятку державних службовців, але в контексті примусового виконання судових рішень вона є хибною за таких підстав:

– по-перше, інформація, яка міститься в матеріалах виконавчого провадження, може мати режим конфіденційною, а отже, не підлягає розголошенню третім особам, якими є всі інші особи, що не мають статусу виконавців у конкретному виконавчому провадженні, або є його сторонами. Державні виконавці, відкриваючи конкретне виконавче провадження, набувають відповідного правового статусу, в тому числі і щодо кола обов'язків під час використання інформації виконавчого провадження. Начальники органів ДВС або керівники вищих органів в системі ДВС України такого статусу не отримують, а отже, і не набувають відповідних обов'язків;

– по-друге, будь-які інші посадові особи, крім державного виконавця, на виконанні в якого перебуває конкретне судове рішення, позбавлений повноти інформації щодо стану такого виконавчого провадження. Ті матеріали, які начальники органів ДВС або керівники вищих органів можуть отримати з Автоматизованої системи виконавчого провадження, є неповною через те, що до неї не вносяться певні документи, що не мають правостановлюючого ефекту, але впливають на порядок та спосіб виконання судового рішення. Матеріали виконавчого провадження в паперовому вигляді містять в собі значно більше інформації, але їх вивчення потребує певного часу, а у випадку, якщо оскаржуються зведені виконавчі провадження з великою кількістю виконавчих документів, їх вивчення може виходити за часові межі розгляду скарг, що встановлені законодавством;

– по-третє, характер владно-управлінських відносин, який панує в органах державної влади загалом і в органах ДВС України зокрема, надає значно більше можливостей для здійснення контролю за діяльністю державних виконавців або

реагування на оскарження їх дій чи бездіяльності шляхом видання відповідних управлінських актів у формі наказів чи розпоряджень, які є обов'язковими для реагування та виконання державними виконавцями.

Ми погоджуємося з позицією законодавця стосовно того, що начальник органу ДВС або керівник вищого рівня дійсно можуть звернути увагу на необхідність виправити допущені державним виконавцем у процесуальних документах, граматичні чи арифметичні помилки або зобов'язати його провести виконавчі дії в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження». Але ми не погоджуємося із формою такого реагування у вигляді самостійної постанови в межах конкретного виконавчого провадження. Така постанова містить в собі ризики того, що її винесення не зупиняє виконавчої дії, яка вчиняється виконавцем, а про наявність такої постанови він банально може бути неозібраний. В такому разі виникає ситуація, коли подальші дії державного виконавця вже апriori стають такими, що містять порушення законодавства. Крім того, винесення самостійної постанови також є об'єктом оскарження, що може призвести до штучного затягування процесу примусового виконання судового рішення, не досягаючи при цьому головної мети – забезпечення законності в процесі реалізації виконавчого провадження.

Тож ми обстоюємо думку щодо недоцільності та недоречності прямого втручання керівництва державного виконавця в процес здійснення ним виконавчого провадження.

Особливу увагу треба надати також недоцільному, на нашу думку, обмеженню строків оскарження рішень, дій або бездіяльності державних виконавців. Відповідно до ч. 5 ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження» [2] законодавець надає для такого оскарження строк у розмірі 10 днів у випадку вчинення дій, що суперечать законодавству та всього лише три дні для оскарження бездіяльності. Крім того, встановлення чіткого початку перебігу таких строків з дня, «коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її прав, свобод чи законних інтересів», не відповідає критеріям повноти реалізації судового рішення, а також дотримання власне самих прав сторін виконавчого провадження. Незрозумілим є, в якій саме спосіб особа могла дізнатися про бездіяльність державного виконавця, а також чому законодавець визначає лише триденний термін для оскарження у випадку його бездіяльності. Очевидно невчинення дій будуть продовжуватися і в подальшому, але такі короткі строки оскарження означитимуть лише обмеження у правах сторін виконавчого провадження. Різні терміни для вчинення тієї ж самої дії – оскарження дії та бездіяльності виконавця – також викликають питання щодо логіки їх законодавчого обґрунтування.

Висновки. Отже, зважаючи на викладені вище висновки та результати системного аналізу положень ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження», доцільно запропонувати нову редакцію частин першої–третьої та п'ятої, виклавши їх у такій редакції:

«1. Рішення, дії чи бездіяльність приватного виконавця, а також державного виконавця та інших посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами виконавчого провадження або прокурором у справі до суду, який видав виконавчий документ, у порядку, передбаченому законом.

2. Рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб) можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

Перелік рішень державного виконавця, які підлягають такому оскарженню, є вичерпним та містить у собі постанови: про відкриття виконавчого провадження за виконавчим документом (крім судового рішення); про прийняття до виконання виконавчого документа (крім судового рішення); про стягнення виконавчого збору; про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів; накладення/зняття арешту на майно (кошти); про відстрочення або розстрочення виконання рішення (крім судового рішення); про звернення стягнення на майно боржника; про передачу майна стягувачу в рахунок погашення боргу; про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві керування транспортними засобами; про звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника; про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України;

про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування

вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю; про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві полювання; про зупинення вчинення виконавчих дій за виконавчим документом (крім судового рішення); про зупинення/продовження виконавчого провадження за виконавчим документом (крім судового рішення); про закінчення виконавчого провадження за виконавчим документом (крім судового рішення).

3. Рішення, дії або бездіяльність державного виконавця також можуть бути оскаржені сторонами виконавчого провадження до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець. Рішення, дії та бездіяльність начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, можуть бути оскаржені до керівника органу державної виконавчої служби вищого рівня.

Начальник відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, при здійсненні контролю за рішеннями, діями державного виконавця під час виконання рішень має право у разі, якщо вони суперечать вимогам закону, видати наказ про скасування, відміну чи відкладення рішення, в тому числі постанови, винесеної у виконавчому провадженні. Такий наказ є обов'язковий для виконання державним виконавцем, що здійснює примусове виконання судового рішення. За результатами перевірки виконання такого наказу начальник відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, повідомляє скаржника. Начальник відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, або виконавець з власної ініціативи чи за заявою сторони виконавчого провадження може перевірити дотримання законності під час здійснення виконавчого провадження державним виконавцем та в разі виявлення помилок чи описок у процесуальних документах, винесених у виконавчому провадженні, вносить наказ про виправлення таких помилок чи описок, який є обов'язковим для виконання державним виконавцем шляхом винесення останнім відповідної постанови у виконавчому провадженні.

Керівник вищого органу державної виконавчої служби у разі виявлення порушень вимог закону видає наказ про скасування, відміну чи відкладення рішення, в тому числі постанови, винесеної у виконавчому провадженні. Такий наказ є обов'язковий для виконання державним виконавцем, що здійснює примусове виконання судового рішення шляхом винесення останнім відповідної постанови у виконавчому провадженні. За результатами перевірки виконання такого наказу керівник вищого органу державної виконавчої служби повідомляє скаржника. Начальник відділу державної виконавчої служби та/або керівник вищого органу державної виконавчої служби не мають права самостійно виносити процесуальні рішення у вигляді постанов та вчиняти інші дії у виконавчому провадженні, в якому вони не мають статусу державного виконавця.

4. Рішення та дії приватного або державного виконавця, посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені протягом місяця після того, як особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її прав, свобод чи законних інтересів. Рішення приватного або державного виконавця про відкладення проведення виконавчих дій може бути оскаржене після того, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її прав, свобод чи законних інтересів. Така скарга направляється один раз начальнику відділу державної виконавчої служби. У випадку, коли порушення прав, свобод чи законних інтересів, на думку сторони виконавчого провадження, не відбулося, скаржник звертається із скаргою щодо цього до керівника вищого органу державної виконавчої служби. Подання таких скарг не позбавляє сторону виконавчого провадження звернутися з відповідною скаргою на рішення, дії чи бездіяльність виконавця до суду. Після звернення з такою скаргою до суду розгляд скарги поданої цією ж особою з цього ж питання начальнику органу державної виконавчої служби або керівнику вищого органу державної виконавчої служби закінчується, а скарга повертається скаржнику».

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#n699>.
3. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

5. Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення у цивільній справі : лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 28.01.2013 № 24-152/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v-152740-13#Text>.

Надійшла до редакції 31.08.2023

References

1. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] vid 28.06.1996. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. Art. 141. [in Ukr.].
2. Pro vykonavche provadzhennia [On enforcement proceedings] : Zakon Ukrainy vid 02.06.2016l. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#n699>. [in Ukr.].
3. Pro orhany ta osib, yaki zdiisniuiut prymusove vykonannia sudovykh rishen i rishen inshykh orhaniv [On the bodies and persons engaged in the enforcement of court decisions and decisions of other bodies] : Zakon Ukrainy vid 02.06.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>. [in Ukr.].
4. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Civil Procedure Code of Ukraine] vid 18.03.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>. [in Ukr.].
5. Pro praktyku rozghliadu sudamy skarh na rishennia, dii або bezdiialnist derzhavnoho vykonavtsia chy inshoi posadovoi osoby derzhavnoi vykonavchoi sluzhby pid chas vykonannia sudovoho rishennia u tsyvilnii spravi [On the practice of consideration by courts of complaints against decisions, actions or omissions of a state bailiff or other official of the state enforcement service in the course of enforcement of a court decision in a civil case] : lyst Vyschoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav vid 28.01.2013 № 24-152/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v-152740-13#Text>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Oleh Solokha. Problems of appealing decisions, actions or inaction of bodies and persons enforcing court orders in civil cases. The article deals with the problematic issues of appealing against decisions, actions or omissions of bodies and persons which enforce court rulings in civil cases. The author establishes that the right to appeal in the course of enforcement of court rulings in civil cases, as well as any other court rulings, directly follows from the content of the Constitution of Ukraine, since it is an integral element in the structure of the right to defence.

The author establishes that the legislator defines two models of appealing against actions or omissions of bailiffs: administrative and judicial.

A systematic analysis of the legislative provisions determines that there are three possible independent procedures for appealing against decisions, actions or omissions of bodies and persons engaged in enforcement of court rulings which exist within two models – administrative and judicial: within the judicial model – appeal under Articles 447-453 of the Code of Civil Procedure of Ukraine; within the administrative model: a) appeal against decisions, actions or omissions of state bailiffs in an administrative court under the Code of Administrative Procedure of Ukraine as acts of public authorities; b) filing complaints to the direct management of the SES bodies where bailiffs enforcing court decisions work, as well as to the management of higher-level bodies in the SES system of Ukraine.

Based on a systematic analysis of the provisions of civil procedure and enforcement legislation, the author concludes that there are certain problems of legal management of the procedure for appealing against decisions, actions or inactions of bailiffs in terms of the subject composition, terms of appeal, etc. The author proposes appropriate amendments to Parts 1-3 and Part 5 of Article 74 of the Law of Ukraine "On Enforcement Proceedings" aimed at achieving a clearer determination of the procedures for appealing against actions or omissions of bailiffs and a more complete exercise by the parties to enforcement proceedings of their rights and legitimate interests.

Keywords: *court order, enforcement proceedings, state enforcement officer, private enforcement officer, court decision.*